

KINA

Δρ Γιώργος Πουκαμισάς, Πρέσβυς ε.τ.

Στις 7 Δεκεμβρίου 1941, δύο χρόνια και εκατό ημέρες μετά την έναρξη του Β΄ Π. Πολέμου, οι ΗΠΑ δέχθηκαν ένα βαρύ, αλλά όχι συντριπτικό, πλήγμα από την Ιαπωνία στο σύμπλεγμα των νησιών της Χαβάης. Ήταν το Pearl Harbor.

Έτσι, οι ΗΠΑ έγιναν εμπόλεμες. Ώφειλαν να αναχαιτίσουν και να νικήσουν την αυτοκρατορική Ιαπωνία. Παράλληλα, ο πόλεμος στην Ευρώπη και στην περίμετρό της, συνεχιζόταν σκληρός. Οι στρατιές του Χίτλερ προήλαυναν στην ουκρανο-ρωσική στέππα με κατεύθυνση προς τον Καύκασο, και ο Ρόμμελ απωθούσε τους Βρετανούς πέρα από την Κυρηναϊκή.

Οι Αμερικανοί έπρεπε να λάβουν μια καθοριστική απόφαση: Θα έριχναν το βάρος τους στην υποστήριξη των Ευρωπαίων συμμάχων τους ή στην ανάκτηση των ως επί το πολύ ευρωπαϊκών αποικιακών εδαφών στον Ειρηνικό;

Η απόφασή τους ήταν να στραφούν προς την Ευρώπη, να εμβαθύνουν την «ειδική σχέση» με την μαχόμενη Αγγλία, και να νικήσουν την πανίσχυρη στρατιωτικά Γερμανία. Έτσι κι έγινε. Η Γερμανία έπεσε αρχές Μαΐου 1945 και η Ιαπωνία τρεις μήνες αργότερα. Η αμερικανική επιλογή υψηλής στρατηγικής, πρώτα η Ευρώπη, κατόπιν η Ασία και ο Ειρηνικός είχε αποδώσει.

Η εξέλιξη του πολέμου στην Ουκρανία, δείχνει ίσως ότι οι ΗΠΑ σκέπτονται με τον ίδιο τρόπο στην ίδια παγκόσμια κλίμακα και σήμερα. Κερδίζουν χρόνο, παίζοντας διπλωματικό και οικονομικό πόκερ με την Κίνα (:υπόθεση 5G, Huawei, ημιαγωγοί), κρατούν το Πεκίνο σε αναμονή, ώστε το «φιλία άνευ ορίων» Κίνας προς Ρωσία να μην λάβει σάρκα και οστά.

Την ίδια στιγμή, όπως τα πράγματα δείχνουν, στην Ουκρανία βαίνουμε προς κλιμάκωση άνευ ορίων. Εκτιμούν, ως φαίνεται, ότι θα προλάβουν να γονατίσουν την Ρωσία, πριν η Κίνα βεβαιωθεί ότι έρχεται η σειρά της να ασκηθεί σε βάρος της ένοπλη βία.

Η γραμμή της «διπλής ανάσχεσης» Ρωσίας και Κίνας, έχει από πολλού επικρατήσει, έχοντας αποβάλει τα αμιγώς ανασχετικά χαρακτηριστικά της.

Επιδιώκουν να υποτάξουν την Ρωσία, στην βάση των διδαχών του Zbigniew Brzezinski («Η μεγάλη σκακιέρα – η μονοκρατορία της Αμερικής και οι γεωστρατηγικές συνεπαγωγές της», Ν.Υ.1997).

Αμέσως μετά θα στραφούν κατά της Κίνας, με εφιαλτήριο την Ταϊβάν, με σκοπό, ει δυνατόν, την εγκαθίδρυση καθεστώτος που θα πηγαίνει στις ημέρες της Κουομιτάνγκ και του Σουν Γιατ Σεν (1925).

Την θέση της Γερμανίας και της Ιαπωνίας του Β΄ Π.Π. τώρα καταλαμβάνουν η Ρωσική Ομοσπονδία και η Κίνα.

Και τί κάνει η Κίνα ενώπιον όλων αυτών; Προς το παρόν επωφελείται των δυσκολιών της Ρωσίας, και αγοράζει πετρέλαιο και φ.α. σε εκπτωτικές τιμές. Ταυτόχρονα συνεχίζει την πολιτική της της «νέας εποχής», του νέου δηλαδή παγκόσμιου συστήματος στο κέντρο του οποίου τοποθετείται το Πεκίνο.

Το 1971, ο Η. Kissinger στις συνομιλίες με τον Τσου – εν – Λάϊ, κατάφερε, θυσιάζοντας την Ταϊβάν, να αποσπάσει την Κίνα από τον εναγκαλισμό με την ΕΣΣΔ, στερώντας έτσι την Μόσχα από εξασφάλιση των νώτων της.

Άραγε τί είναι σε θέση να προσφέρουν οι ΗΠΑ στην Κίνα σήμερα για να τήν κρατήσουν, -επί προσωρινής βάσεως- μακριά από εμπλοκή υπέρ Ρωσίας, στον πόλεμο της Ουκρανίας; Μήπως την πρόσοψη της Ρωσίας στον Ειρηνικό, ή επιρροή στην κεντρική Ασία; Η απάντηση θα μπορούσε να είναι, ότι το Πεκίνο αντιλαμβάνεται τον κίνδυνο, άλλωστε οι ΗΠΑ ονομάζουν την Κίνα, ως τον υπ' αριθμ. 1 ανταγωνιστή (the most serious long-term challenge to the international order ... China is the only country with both the intent to reshape the international order and ... the power to do it, Blinken, 26.05.2022). Η Κίνα δεν θα ενδώσει σε ένα τέτοιο δέλεαρ, αν ποτέ επιχειρείτο.

Τί πράττει η Κίνα εν τω μεταξύ;

-Συνεχίζει ακάθεκτη την εμπλοκή της στην Αφρική. Οι ΗΠΑ από πλευράς τους οργάνωσε Διάσκεψη ΗΠΑ – Αφρικανών ηγετών στην Ουάσιγκτων, στις 13 Δεκ 2022, οχτώ χρόνια μετά την αντίστοιχη επί των ημερών του Μπαράκ Ομπάμα. Η Αφρική είναι σήμερα η μεγαλύτερη δεξαμενή νεαρού πληθυσμού στην γη, και η διείσδυση σε αυτήν, αποτελεί αγώνισμα δρόμου ταχύτητας και αντοχής. Στον αγώνα αυτό η Κίνα σαφώς προηγείται, έναντι όλων, καθώς η παρουσία της ανάγεται στις εποχές πριν την κατάρρευση της ΕΣΣΔ. Η Κίνα λοιπόν ήδη διαθέτει στην κούρσα επίδειξης ήπιας, επί του παρόντος, ισχύος, σοβαρό πλεονέκτημα.

Την ίδια περίοδο, 7 Δεκ 2022, ο Κινέζος Πρόεδρος Χι πραγματοποίησε την πολυαναμενόμενη επίσκεψή του στην Σαουδ. Αραβία, για την 1^η Κορυφή Κίνας – Αραβικών Χωρών και τήν Κορυφή Κίνας – Χωρών του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου (Κουβέϊτ, Σαουδ. Αραβία, Η.Α.Ε., Κατάρ, Μπαχρέιν, Ομάν). Στις κοινές δηλώσεις, ο Χι έδωσε πολλές ικανοποιήσεις στα αραβικά κράτη, ασκώντας κριτική στο Ιράν, (ζητήματα εξαγωγής βαλλιστικών όπλων, ντρόουνς, τρομοκρατία κλπ.), εν πλήρει επιγνώσει ότι ενώ κολακεύονται οι Άραβες από τις δεσμεύσεις αυτές του

Πεκίνου, η Τεχεράνη, αν και δυσανεκτή, στερείται εναλλακτικών επιλογών πέραν της Ρωσίας. Ταυτοχρόνως, η σοφή Κίνα, θεωρεί ότι αφαιρεί από το Ισραήλ, οξυγόνο επίθεσης κατά του Ιράν.

-Παραλλήλως, η Κίνα συνεχίζει την γεωοικονομική επέκτασή της με την πολιτική OBOR/BRI (Μία Ζώνη – Ένας Δρόμος Πρωτοβουλία Ζώνης και Οδεύσεως), όπου, πέραν του κλασσικού δικτύου διά της ευρασιατικής χερσαίας μάζας, και των θαλασσίων διαδρομών προς Πειραιά, προωθεί και τον κεντρικό διάδρομο, μέσω Κεντρικής Ασίας – Καυκάσου – Τουρκίας – Ευρώπης. Η υλοποίηση αυτού του σχεδίου θα συνδέσει αποτελεσματικά τα συμφέροντα Τουρκίας και Κίνας. Ο αγώνας είναι μακρύς και κρίσιμος. Η Κίνα δημιούργησε τον Νοέμβριο 2022 την μεγαλύτερη στον κόσμο ζώνη ελεύθερου εμπορίου με την ονομασία Περιφερειακός Συμπεριληπτικός Οικονομικός Συνεταιρισμός με τις Χώρες της Ν.Α. Ασίας, έναντι του προς διευκρίνιση αμερικανικού Οικονομικού Πλαισίου Ευημερίας Ινδικού-Ειρηνικού, που συστάθηκε την άνοιξη 2022.

Η Κίνα, γνωρίζει ότι ήδη έχει εγερθεί δυτικό φράγμα, το οποίο πρώτος προανήγγειλε τον Σεπτέμβριο 2017, ο Jean Claude Juncker στην ομιλία του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Προσαρμόζει την στρατηγική της και συνεχίζει. Έχει πείρα χιλιετιών και θα αρνηθεί να εμπλακεί σε θερμές συγκρούσεις, όσο και αν προκαλείται. Θα συνεχίσει να μετέχει από προέχουσα θέση στην Οργάνωση Συνθήκης Συλλογικής Ασφάλειας (CSTO) και να ηγείται του Οργανισμού Συνεργασίας της Σανγκάης (SCO). Η 22^η Συνάντηση Κορυφής στην Σαμαρκάνδη, (15-16 Σεπτ 2022), έδειξε ότι έχει ανεβάσει επίπεδο, καθώς σε αυτό έχουν ενταχθεί πέραν των αρχικών ευρασιατικών κρατών, επίσης η Ινδία και το Πακιστάν, ανεξαρτήτως της μεταξύ τους σχέσης αντιπαλότητας.

Στο πλαίσιο αυτό, η πίεση των ΗΠΑ επί μιας Κίνας, που τελεί μαζί της σε αναγκαστική αλληλεξάρτηση, λόγω του μεγάλου ποσοστού δημοσίου χρέους που κατακρατεί, είναι εντελώς αβεβαίου αποτελέσματος. Η Κίνα, θα συνεχίσει το παιχνίδι της αναβαθμίσεώς της ως προέχουσα οικονομική δύναμη του πλανήτη, και θα αποφύγει να συρθεί σε ένοπλη σύρραξη. Όχι για λόγους «στρατηγικής υπομονής», αλλά γιατί το παίγνιό της κινείται σε εντελώς άλλο επίπεδο, από αυτό που μπορεί να αντιμετωπίσει η Δύση. Και βέβαια, εάν τα πράγματα φτάσουν στο απροχώρητο, θα σπεύσει να συνδράμει την πιεζόμενη Ρωσία, της οποίας την επιβίωση στο ουκρανικό θέατρο πολέμου θα ήταν έτοιμη, αν χρειαστεί, να υποστηρίξει.